Il-qorti ta' liema pajjiż hija responsabbli?

Ġermanja

Il-ġurisdizzjoni internazzjonali tal-qrati Ġermaniżi tiġi ddeterminata jew skont l-atti legali rilevanti tal-Unjoni Ewropea jew permezz tad-dritt internazzjonali awtonomu dwar il-proċedura ċivili, li jinkludi wkoll konvenzjonijiet internazzjonali. Il-kwestjonarju jkopri biss kwistjonijiet ta' ġurisdizzjoni nazzjonali.

1 Fejn għandi nippreżenta rikors: quddiem qorti ċivili ordinarja jew quddiem qorti speċjalizzata (pereżempju qorti industrijali)?

Hemm żewġ sistemi differenti ta' qrati għal tilwim ċivili fil-Ġermanja, il-qrati ċivili (*Zivilgerichte*) u t-tribunali industrijali (*Arbeitsgerichte*).

It-tribunali industrijali għandhom ġurisdizzjoni fir-rigward tat-tilwim ċivili kollu bejn l-impjegati u l-impjegaturi u t-tilwim bejn is-sħab soċjali. Ir-responsabbiltajiet l-oħrajn tat-tribunali industrijali jiġu mill-Artikoli 2 u 2a tal-Att dwar it-Tribunali Industrijali (*Arbeitsgerichtsgesetz*, ArbGG). Skont it-tieni sentenza tal-Artikolu 5 (1) tal-Att dwar it-Tribunali Industrijali, dawn għandhom ukoll ġurisdizzjoni għal tilwim bejn persuni li jinsabu f'sitwazzjoni paragunabbli ma' ta' impjegati u l-klijenti tagħhom. Kull tilwim ċivili ieħor jiġi kopert mill-ġurisdizzjoni tal-qrati ċivili, li huma parti mill-ġurisdizzjoni ordinarja.

2 Meta l-qrati ċivili ordinarji jkollhom il-ġurisdizzjoni (jiġifieri jkunu l-qrati responsabbli għal każijiet bħal dawn) kif nista' nkun naf f'liema qorti għandi nagħmel ir-rikors?

2.1 Issir distinzjoni bejn il-qrati ċivili ordinarji inferjuri u superjuri (pereżempju qrati distrettwali bħala qrati inferjuri u qrati reġjonali bħala qrati superjuri) u jekk issir, liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi?

Il-qrati ċivili tal-ewwel istanza huma fil-qrati lokali (*Amtsgerichte*) u l-qrati reġjonali (*Landgerichte*).

1. Il-qrati lokali ġeneralment ikollhom ġurisdizzjoni f'tilwim ċivili jekk il-valur fit-tilwim ma jaqbiżx il-€5 000 u l-qorti reġjonali ma jkollhiex ġurisdizzjoni esklużiva (l-Artikolu 23 Nru 1 tal-Att dwar il-Ġudikatura (*Gerichtsverfassungsgesetz*, GVG).

Il-qrati lokali għandhom ukoll ġurisdizzjoni esklużiva fil-każijiet li ġejjin, irrilevanti mill-valur fit-tilwima (l-Artikoli 23 u 23a tal-Att dwar il-Ġudikatura).

Il-qrati lokali għandhom ġurisdizzjoni biex jisimgħu tilwim rigward pretensjonijiet li jkunu ġejjin minn kuntratt ta' kera residenzjali jew rigward l-eżistenza ta' tali kuntratt ta' kera (l-Artikolu 23 Nru 2(a) tal-Att).

Barra minn hekk, il-qrati lokali għandhom ġurisdizzjoni esklużiva f'kawżi tal-familja, u ġeneralment fi kwistjonijiet relatati mal-ġurisdizzjoni volontarja (l-Artikolu 23a(1), l-ewwel sentenza, Nri 1 u 2).

Il-qrati lokali għandhom ukoll ġurisdizzjoni esklużiva fi kwistjonijiet oħrajn li jirriżultaw mill-Artikolu 23 Nru 2, b-d u g tal-Att dwar il-Ġudikatura.

2. Il-qrati reġjonali għandhom ġurisdizzjoni fl-ewwel istanza fir-rigward tat-tilwim ċivili kollu li ma jkunx allokat lill-qrati lokali. Dawn huma primarjament kawżi fejn il-valur fit-tilwima jkun iktar minn €5 000.

B'mod partikolari, il-qrati reġjonali għandhom ġurisdizzjoni esklużiva skont l-Artikolu 71(2) tal-Att, irrispettivament mill-valur ikkontestat:

- għall-pretensjonijiet kontra l-awtoritajiet tat-taxxa bbażati fuq il-leġiżlazzjoni tas-servizz pubbliku,
- għall-pretensjonijiet ibbażati fuq divulgazzjonijiet foloz, qarrieqa tas-suq finanzjarju pubbliku jew dwar in-nuqqas li ssir tali divulgazzjoni, dwar l-użu ta' divulgazzjonijiet foloz jew qarrieqa tas-suq finanzjarju pubbliku jew dwar in-nuqqas ta' informazzjoni lill-pubbliku li t-tali divulgazzjonijiet tas-suq finanzjarju pubbliku huma foloz jew qarrieqa,
- għat-tilwim li jikkonċerna d-dritt tax-xerrej li jordna u l-pretensjoni riżultanti tal-kuntrattur għall-adattazzjoni tar-rimunerazzjoni għall-kuntratti ta' kostruzzjoni skont it-tifsira tal-Artikolu 650a tal-Kodiċi Ċivili (*Bürgerliches Gesetzbuch*, BGB),
- u għall-pretensjonijiet relatati mar-responsabbiltà tal-uffiċjali pubbliċi.

Il-qrati reġjonali jistgħu jistabbilixxu sezzjonijiet kummerċjali (l-Artikolu 93 tal-Att dwar il-Ġudikatura). Dawn ikollhom ġurisdizzjoni fost affarijiet oħra għall-pretensjonijiet tad-dritt ċivili kontra negozji u tilwim skont il-liġi li tirregola ċ-ċekkijiet u kambjali. L-Artikolu 95 tal-Att dwar il-Ġudikatura tinkludi lista esklużiva ta' ġurisdizzjonijiet għas-sezzjonijiet kummerċjali. Fir-rikors tal-ftuħ tal-kawża, ir-rikorrent irid jitlob li l-kwistjoni tinstema' quddiem is-sezzjoni kummerċjali (l-Artikolu 96(1) tal-Att).

2.2 Ġurisdizzjoni territorjali (liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi, il-qorti tal-belt A jew dik tal-belt B?)

2.2.1 Ir-regola bażika tal-ġurisdizzjoni territorjali

Fil-Ġermanja, ir-regola ġenerali ta' ġurisdizzjoni fil-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili (*Zivilprozessordnung*, ZPO) (l-Artikoli 12-18) hija li l-ġurisdizzjoni territorjali tiġi ddeterminata mill-post fejn ikun jgħix l-intimat. Jekk persuna ma għandha l-ebda post ta' residenza permanenti, il-bażi jkun il-post fejn tkun qed toqgħod fil-Ġermanja, u, jekk ma jkun magħruf l-ebda post tali, ikun l-aħħar post ta' residenza permanenti tagħha (l-Artikolu 16 ZPO). F'każ ta' entità ġuridika, il-ġurisdizzjoni territorjali tkun iddeterminata mill-uffiċċju rreġistrat tagħha (l-Artikolu 17 ZPO).

2.2.2 Eċċezzjonijiet għar-regola bażika

2.2.2.1 Meta nkun nista' nagħżel bejn il-qorti fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti li tiġi ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika) u qorti oħra?

Għal ċerti tipi ta'pretensjonijiet, ir-rikorrent jista' alternattivament jagħżel ġurisdizzjoni speċjali iżda mhux esklużiva, differenti minn dik fejn jgħix l-intimat. Eżempji ta' dan huma kif ġej:

* Tilwim li jirriżulta minn relazzjoni kuntrattwali u tilwim dwar l-eżistenza ta' kuntratt jista' jinbeda wkoll fil-qorti tal-post fejn irid jitwettaq l-obbligu oġġett tat-tilwima (ġurisdizzjoni speċifika tal-post tal-prestazzjoni, l-Artikolu 29(1) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili). Ftehim rigward il-post tal-prestazzjoni huwa rilevanti għal skopijiet proċedurali biss jekk il-partijiet kontraenti jkunu fil-kategorija ta' persuni awtorizzati jikkonkludu ftehimiet dwar l-għażla tal-ġurisdizzjoni skont l-Artikolu 38(1) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili, ara 2.2.2.3.

It-terminu "relazzjoni kuntrattwali" jinkludi l-kuntratti kollha rregolati bil-liġi tal-obbligi, irrilevanti mit-tip ta' obbligu. Mela t-tribunali industrijali jkollhom il-ġurisdizzjoni, id-dispożizzjoni tapplika *mutatis mutandis*.

* Għall-pretensjonijiet minħabba responsabbiltà ċivili għal atti inġusti, il-qorti li l-att ikun seħħ fiż-żona tagħha, ikollha l-ġurisdizzjoni wkoll (l-Artikolu 32 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).

* Skont l-Artikolu 20 tal-Att dwar it-Traffiku fit-Toroq (*Straßenverkehrsgesetz*, StVG), il-qorti tad-distrett fejn ikun seħħ l-avveniment dannuż, jiġifieri l-inċident tat-traffiku, ikollha l-ġurisdizzjoni wkoll għall-pretensjonijiet ibbażati fuq dak l-Att.

* Il-vittma ta' att kriminali, matul il-proċedimenti kriminali, tista' tippreżenta rikorsi intiżi biex tafferma pretensjonijiet finanzjarji li tkun akkumulat mill-att kriminali fil-qorti fejn tkun tressqet l-akkuża (tingħaqad mal-proċedimenti kriminali skont l-Artikolu 403 u 404 tal-Kodiċi ta' Proċedura Kriminali (*Strafprozessordnung*, StPO)).

* Il-ġuriżdizzjoni territorjali għall-proċedimenti tad-divorzju hija rregolata fl-Artikolu 122 tal-Att dwar il-proċedimenti f'materji tal-familja u f'materji ta' ġuriżdizzjoni volontarja (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*, FamFG). Għaldaqstant, il-ġuriżdizzjoni territorjali tkun tal-qorti tal-familja biss (*Familiengericht*, is-sezzjoni tal-qorti lokali) fid-distrett li wieħed mill-konjuġi jkollu r-residenza abitwali tiegħu mal-ulied minuri kollha tal-koppja (jiġifieri l-punt fokali reali ta' ħajjithom). Jekk fil-mument meta l-proċedimenti jsiru pendenti, jiġifieri fil-mument tan-notifika tad-dokument tar-rikors, ma tkun teżisti l-ebda residenza abitwali mal-ulied minuri kollha, hija l-qorti tal-familja fid-distrett fejn wieħed mill-konjuġi ikun abitwalment residenti flimkien ma' wħud mill-ulied minuri tal-koppja, li jkollha l-ġuriżdizzjoni, sakemm ħadd minn ulied il-koppja ma jkun abitwalment residenti mal-konjuġi l-ieħor.
Jekk dan ma jistabbilix il-ġuriżdizzjoni, il-ġuriżdizzjoni unika tkun tal-qorti tal-familja li l-konjuġi jkollhom ir-residenza abitwali konġunta tagħhom fid-distrett tagħha, sakemm wieħed mill-konjuġi ma jkunx għadu abitwalment residenti hemmhekk meta l-proċedimenti jsiru pendenti (ara hawn fuq). Jekk lanqas dan ma japplika, il-punt ta' referenza jkun il-post ta' residenza abitwali tal-parti avversarja, sakemm ma jkunx il-każ li tali post ta' residenza fil-Ġermanja ma jkunx jeżisti. F'dan il-każ, il-punt ta' referenza jkun il-post ta' residenza abitwali tar-rikorrent.
Jekk lanqas dan ma jistabbilixxi ġuriżdizzjoni, il-Qorti tal-Familja fil-Qorti Lokali ta' Berlin-Schöneberg ikollha l-ġuriżdizzjoni unika.
* Il-ġuriżdizzjoni territorjali għall-kwistjonijiet ta' manteniment hija rregolata fl-Artikolu 232 tal-Att dwar il-proċedimenti f'materji tal-familja u f'materji ta' ġuriżdizzjoni volontarja. Il-qorti fejn l-azzjonijiet dwar kwistjonijiet matrimonjali jkunu jew kienu pendenti fl-ewwel istanza jkollha l-ġuriżdizzjoni esklużiva fir-rigward tal-manteniment għall-konjuġi u l-ulied, sakemm dawn l-azzjonijiet ikunu għadhom pendenti.
Jekk kawża dwar kwistjonijiet matrimonjali ma tkunx għadha pendenti, il-qorti fejn il-wild jew il-ġenitur li jkollu l-awtorità li jaġixxi f'isem il-wild minuri jkollu r-residenza abitwali tiegħu fid-distrett tagħha jkollha l-ġuriżdizzjoni esklużiva fir-rigward ta' kwistjonijiet ta' manteniment għall-wild minuri jew ekwivalenti ta' wild minuri. Dan ma japplikax f'każ li l-wild jew il-ġenitur ikollu r-residenza abitwali tiegħu barra l-pajjiż.
Għall-kwistjonijiet ta' manteniment l-oħra kollha (il-manteniment tal-konjuġi jew tal-ulied li mhumiex koperti mid-dispożizzjonijiet ta' hawn fuq, iżda wkoll il-manteniment ta' wlied it-tfal, ġenituri jew ommijiet waħedhom), id-dispożizzjonijiet ġenerali jibqgħu japplikaw, jiġifieri r-residenza abitwali tal-parti avversarja tieħu preċedenza. Għal xi każijiet speċjali, hemm ukoll l-għażla tal-ġuriżdizzjoni skont it-tieni sentenza tal-Artikolu 232(3) tal-Att dwar il-proċedimenti f'materji tal-familja u f'materji ta' ġuriżdizzjoni volontarja.
* Fi proċedimenti relatati mar-responsabbiltà tal-ġenituri jew mad-dritt tal-aċċess, l-istess japplika skont l-Artikolu 152 tal-Att, jiġifieri jekk il-proċedimenti jkunu pendenti għax-xoljiment taż-żwieġ, din il-qorti żżomm il-ġuriżdizzjoni. Jekk ma jkunx hemm proċedimenti f'materji matrimonjali, il-punt ta' referenza jkun ir-residenza abitwali tal-wild. Id-data ta' referenza biex tiġi ddeterminata l-ġuriżdizzjoni hija d-data ta' meta l-kwistjoni tiġi riferuta lill-qorti.

2.2.2.2 Meta jkun meħtieġ li nagħżel qorti differenti minn dik fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika)?

Meta statut jiddikjara espressament li post ta' ġuriżdizzjoni jkun esklużiv, huwa jieħu preċedenza fuq il-ġuriżdizzjonijiet l-oħra kollha, jiġifieri l-proċedimenti jridu jinfetħu (b'mod ammissibbli) fil-qorti tal-ġuriżdizzjoni esklużiva biss. Postijiet ta' ġuriżdizzjoni esklużiva jirriżultaw prinċipalment mill-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili, iżda wkoll bħala riżultat ta' statuti speċjali (eż. l-Artikolu 122 tal-Att dwar il-proċedimenti f'materji tal-familja u f'materji ta' ġuriżdizzjoni volontarja).
Jekk il-proċedimenti relatati ma' art jew ma' dritt ekwivalenti għall-art (pereżempju dritt ereditarju fuq bini), il-ġuriżdizzjoni esklużiva f'ċerti każijiet tkun tal-qorti li l-proprjetà tkun tinsab fid-distrett tagħha; dan japplika għall-proċedimenti relatati mas-sjieda jew gravami fuq proprjetà immobbli, tilwim fuq ħelsien minn tali gravami, azzjonijiet ta' pussess, tilwim fuq konfini u azzjonijiet għal diviżjoni (l-Artikolu 24 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).
Fil-każ ta' tilwim li jirriżulta minn lokazzjonijiet jew kirjiet ta' stabbilimenti jew l-eżistenza ta' tali arranġamenti, il-ġuriżdizzjoni esklużiva tkun tal-qorti li l-proprjetà mikrija jew taħt lokazzjoni tkun tinsab fid-distrett tagħha (l-Artikolu 29a(1) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili). Din id-dispożizzjoni madankollu, ma tapplikax għall-kera ta' proprjetajiet residenzjali għal użu temporanju (villeġġaturi, kmamar ta' lukandi eċċ.), proprjetajiet bl-għamara għal kerrejja individwali, jew djar u proprjetajiet għal dmirijiet uffiċjali (l-Artikolu 29a(2)).
F'każ ta' proċedimenti kontra s-sid ta' impjant li jinsab fil-Ġermanja fejn tiġi asserita pretensjoni għal kumpens tad-danni ikkawżati minn effetti ambjentali, il-ġuriżdizzjoni esklużiva tkun tal-qorti tad-distrett fejn oriġinaw l-effetti ambjentali mill-impjant (l-Artikolu 32a).
Fil-każ ta' proċedimenti għal kumpens minħabba divulgazzjonijiet foloz jew qarrieqa tas-suq finanzjarju pubbliku jew nuqqas ta' tali divulgazzjonijiet lill-pubbliku, jew għall-prestazzjoni ta' kuntratt ibbażat fuq offerta skont l-Att dwar ix-Xiri u l-Akkwiżizzjoni ta' Titoli (*Wertpapiererwerbs- und Übernahmegesetz*), il-qorti ta' fejn tinsab is-sede rreġistrata tal-emittent ikkonċernat, l-offerent ikkonċernat ta' investimenti kapitali oħra, jew tal-kumpanija fil-mira jkollha l-ġuriżdizzjoni esklużiva, meta din is-sede rreġistrata tkun tinsab fil-Ġermanja u l-ilment ikun dirett, tal-anqas anke fost l-oħrajn, kontra l-emittent, l-offerent, jew il-kumpanija fil-mira (l-Artikolu 32b).
Fi proċedimenti ta' ġbir ta' dejn (billi tintuża l-proċedura ta' ordni għall-pagament (*Mahnverfahren*)), il-ġuriżdizzjoni esklużiva tkun tal-qorti lokali b'ġuriżdizzjoni ordinarja għar-rikorrent, fi kliem ieħor il-qorti tal-post fejn ir-rikorrent ikollu r-residenza, jew f'każ ta' persuni ġuridiċi, l-uffiċċju rreġistrat tiegħu (l-Artikolu 689 (2), l-ewwel sentenza, tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili). Jekk ir-rikorrent ma jkollux post ġenerali ta' ġuriżdizzjoni fil-Ġermanja, il-Qorti Lokali ta' Wedding f'Berlin ikollha l-ġuriżdizzjoni esklużiva. Dan japplika anki jekk f'leġiżlazzjoni oħra tkun speċifikata ġuriżdizzjoni esklużiva differenti.
Fi proċedimenti ta' eżekuzzjoni, il-ġuriżdizzjoni esklużiva tkun tal-qorti lokali li l-eżekuzzjoni trid isseħħ jew tkun seħħet fid-distrett tagħha (l-Artikoli 764(2) u 802 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili). Fil-każ ta' eżekuzzjoni ta' pretensjonijiet u drittijiet oħra ta' proprjetà, il-ġuriżdizzjoni tkun tal-qorti lokali tal-post ta' residenza tad-debitur (l-Artikolu 828(2)). F'każ ta' bejgħ fl-irkant jew amministrazzjoni forzata ta' art, il-ġuriżdizzjoni territorjali esklużiva tkun bħala qorti tal-eżekuzzjoni tkun tal-qorti lokali tad-distrett fejn tinsab l-art (l-Artikoli 1(1) u 146 tal-Att dwar il-Bejgħ fl-Irkant u l-Amministrazzjoni Forzata (*Gesetz über die Zwangsversteigerung und die Zwangsverwaltung* (ZVG)) u l-Artikoli 802 u 869 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).
Jekk parti terza ssostni li jkollha titolu li jimpedixxi d-disponiment ta' oġġett soġġett għal eżekuzzjoni forzata, il-qorti tad-distrett fejn tkun qed tintalab l-eżekuzzjoni forzata jkollha l-ġuriżdizzjoni esklużiva (l-Artikolu 771 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).
Meta obbligu ma jkun jista' jitwettaq minn ħadd ħlief mill-parti obbligata (*unvertretbare Handlung*), il-ġuriżdizzjoni għall-eżekuzzjoni tkun tal-qorti tal-ewwel istanza, sew jekk ikun obbligu li tagħmel xi ħaġa, sew jekk ikun li tħalli xi ħaġa ssir, u sew jekk ikun li toqgħod lura milli tagħmel xi ħaġa (l-Artikoli 894, 895, 888, 890 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili). Il-qorti tal-ewwel istanza jkollha l-ġuriżdizzjoni wkoll għal kawżi li jqajmu oġġezzjoni għall-pretensjoni stabbilita bis-sentenza (l-Artikolu 767 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili).

2.2.2.3 Il-partijiet jistgħu jagħtu l-ġuriżdizzjoni lil qorti li altrimenti ma tkunx kompetenti?

a) Ftehimiet

Il-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili jipprevedi l-possibbiltà ta' ftehimiet dwar l-għażla tal-ġuriżdizzjoni. Skont l-Artikolu 38(1) tal-Kodiċi, qorti tal-ewwel istanza li ma jkollhiex il-ġuriżdizzjoni *per se* tista' tikseb il-ġuriżdizzjoni b'riżultat ta' ftehim espliċitu jew impliċitu bejn il-partijiet, jekk il-partijiet ikunu negozji, entitajiet ġuridiċi skont id-dritt pubbliku jew fondi speċjali tad-dritt pubbliku. Qorti partikolari tal-ewwel istanza tista' wkoll tingħata ġuriżdizzjoni jekk mill-inqas waħda mill-partijiet kontraenti ma tkun fil-ġuriżdizzjoni ordinarja tal-ebda qorti fil-Ġermanja (l-Artikolu 38(2) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili). F'dak il-każ, il-ftehim irid isir bil-miktub jew, jekk isir oralment, irid jiġi kkonfermat bil-miktub. Jekk waħda mill-partijiet tkun fil-ġuriżdizzjoni ordinarja ta' qorti fil-Ġermanja, kull klawżola ta' għażla tal-ġuriżdizzjoni, fir-rigward tal-Ġermanja, trid tinnomina jew dik il-qorti jew qorti speċjali b'ġuriżdizzjoni stabbilita fil-kawża.

Skont l-Artikolu 38(3) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili, ftehim ta' għażla tal-ġuriżdizzjoni jkun ammissibbli biss jekk ikun sar b'mod espressiv u bil-miktub wara li tkun inqalgħet it-tilwima jew biex ikopri l-possibbiltà li intimat futur ibiddel l-indirizz jew ir-residenza abitwali tiegħu għal barra l-pajjiż wara li jkun konkluż il-kuntratt, jew li l-indirizz jew ir-residenza abitwali tiegħu ma jkunux magħrufa fil-mument li jinfetħu l-proċeduri.
Ftehim ta' għażla tal-ġuriżdizzjoni jrid dejjem jirrigwarda relazzjoni ġuridika partikolari u tilwim legali li jirriżulta minnu; inkella jkun invalidu (l-Artikolu 40(1) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili). Ftehim ta' għażla tal-ġuriżdizzjoni ma jkunx ammissibbli jekk jittratta pretensjonijiet mhux finanzjarji li jiġu allokati lill-qorti lokali, irrispettivament mill-valur tal-oġġett inkwistjoni. Ftehim ta' għażla tal-ġuriżdizzjoni ma jkunx possibbli jekk il-liġi tistabbilixxi ġuriżdizzjoni esklużiva (l-Artikolu 40 (2)).
Ftehim ta' għażla ta' ġuriżdizzjoni validu huwa vinkolanti fuq il-qrati; il-kwistjoni ta' jekk kienx hemm qbil dwar il-ġuriżdizzjoni esklużiva tiddependi mill-formulazzjoni tal-ftehim.
b) Nuqqas li tiġi kkontestata l-ġuriżdizzjoni
Il-ġuriżdizzjoni tista' wkoll tiġi kkonferita fuq qorti tal-ewwel istanza jekk l-intimat jagħmel sottomissjonijiet orali fil-kawża prinċipali mingħajr ma jikkontesta n-nuqqas ta' ġuriżdizzjoni (l-Artikolu 39 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili). Fi proċedimenti quddiem il-qrati lokali, din il-konsegwenza ġuridika tirriżulta biss jekk il-qorti tiġbed l-attenzjoni lejn il-kwistjoni (l-Artikolu 504).
Madankollu, il-ġuriżdizzjoni ma tistax tiġi kkonferita minħabba n-nuqqas li tkun kkontestata l-ġuriżdizzjoni fil-kawża prinċipali jekk ftehim ta' għażla tal-ġuriżdizzjoni jkun inammissibbli (ara hawn fuq, tilwim mhux finanzjarju u ġuriżdizzjoni esklużiva).

3 Meta l-ġuriżdizzjoni tkun tal-qrati speċjalizzati, kif nagħmel biex inkun naf quddiem liema qorti għandi nippreżenta r-rikors?

Il-partikolaritajiet mill-ġuriżdizzjoni speċjali tat-tribunal industrijali ma jirriżultawx biss fir-rigward tal-ġuriżdizzjoni operattiva skont l-Artikoli 2-3 tal-Att dwar it-Tribunal Industrijali (*Arbeitsgerichtsgesetz*, ArbGG).
Għandhom jiġu osservati wkoll partikolaritajiet fir-rigward tal-ġuriżdizzjoni territorjali. Għal proċedimenti li jwasslu għal sentenza skont it-tifsira tal-Artikolu 2 tal-Att dwar it-Tribunal Industrijali, l-ewwel issir referenza għar-regoli ġenerali tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili skont l-Artikoli 12-40 (l-Artikolu 46(1) tal-Kodiċi). Madankollu, l-Artikolu 48(1a) tal-Att dwar it-Tribunal Industrijali jistabbilixxi wkoll ġuriżdizzjoni speċjali għall-post tax-xogħol (ara 2.2.2.1) u l-kawżi jistgħu jitressqu fil-qorti b'dik il-ġuriżdizzjoni wkoll. Ir-regoli ġenerali kif ippreżentati fil-mistoqsija 2 japplikaw għall-ftehimiet dwar il-ġuriżdizzjoni. Madankollu, ta' min jinnota li, għal ċertu tilwim, skont l-Artikolu 48(2) tal-Att, is-sħab soċjali huma intitolati jispeċifikaw il-ġuriżdizzjoni ta' qorti mingħajr ġuriżdizzjoni territorjali *per se*, mingħajr ma josservaw l-Artikolu 38(2) u (3) tal-Kodiċi.
Għall-proċedimenti li jwasslu għal ordni skont it-tifsira tal-Artikolu 2a tal-Att dwar it-Tribunal Industrijali, l-Artikolu 82(1) tal-Att jistipula l-ġuriżdizzjoni esklużiva tal-post tal-operazzjoni jew tal-uffiċċju rreġistrat tal-impriża.

L-aħħar aġġornament: 31/07/2023

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.